Стратегическа научно-изследователска рамка в областта на градското устойчиво развитие

URBAN-NET

SIXTH FRAMEWORK PROGRAMME

URBAN-NET – МРЕЖА

ОТ ЕВРОПЕЙСКИ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ПОЛИТИКИ

Проектът URBAN-NET е насочен към устойчивото развитие на градовете в Европа. Неговата обща цел е да повиши сътрудничеството и координацията между държавите-членки и асоциираните държави чрез изграждане на мрежа и сътрудничество в областта на съвместните научно-изследователски дейности. По-конкретно проектът цели да:

- **Подчертае характера на Европейския град по пътя на устойчивото градско развитие и научните изследвания**
- **Координира програмите в различни научноизследователски области в рамките на националните политики**
- **Създава действителна добавена стойност чрез научноизследователските резултати**
- **Постави основите за постоянно сътрудничество и координационна платформа за финансиращи програми в тези области на научни изследвания.**

URBAN-NET се финансира по 6-та Рамкова програма на ЕС за научни изследвания и технологично развитие, приоритет Околна среда, схема ERA-NET. . Проектът е представен в широки граници чрез своите 16 партньора от 13 държави. Управлението му се извършва от консорциум от тези партньори и ще продължи четири години до юли 2010 година, когато завършва първия етап. URBAN-NET поставя дневния ред в областта на изследване върху устойчивото развитие на градовете в Европа и преследва дългосрочното сътрудничество, предимно чрез съвместни програми за научни изследвания.

URBAN-NET се стреми към допълване, засилване и информиране за дейностите и капацитетите на Европейската Комисия и финансираните национални програми. Мрежата цели по-нататъшно развитие и увеличаване на Европейската изследователска мрежа за финансиране и координация с дейностите на ЕС и други сходни мрежи. "За или от името на" 16-те партньора финансиращи изследвания в областта на устойчивото развитие от 13 европейски държави и един Глобален партньор

Тази публикация представлява резюме на пълния доклад, който може да бъде разгледан на страницата на www.urban-net.org

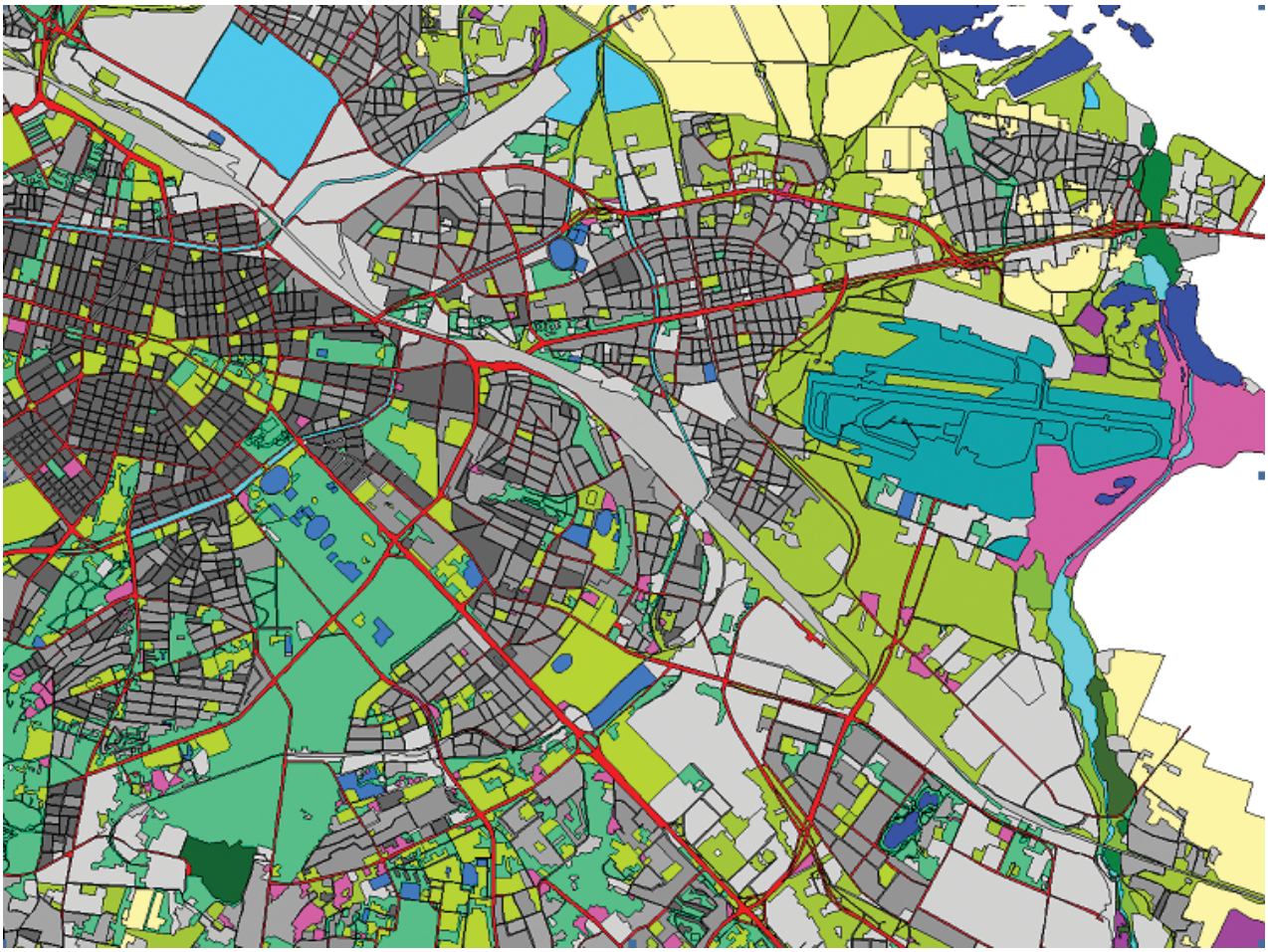

От научни изследвания в Европа към градско устойчиво развитие

Повече от половината от населението в света живее в градовете и столиците и техният брой се очаква да нарастне от 3.3 то почти 5 милиарда до 2020 година. Безпрецедентното нарастване на градовете съдържа значителен риск и огромни социално-политически предизвикателства, но същевременно може да бъде разглеждан и като потенциал за съществени и иновативни решения.

Зададените характеристики на устойчиво развитие на град ските ареали трябва да бъде подпомагано чрез икономически, социални и екологични мерки. Това на практика означава, че градовете трябва да станат участойчиви, да посрещат нуждите на съществуващото население без това автоматично да налага компромиси за бъдещите поколения.

Добре функциониращите градове са значителна предпоставка за икономическото развитие на съответната държава и ключов елемент за социално благополучие. Високата гъстота на заселване трябва така да бъде организирана, че:

• Градовете да продължават да бъдат обитаеми;
• Транспортните мрежи да функционират;
• Екологичните проблеми да намаляват;
• Потреблението на ресурси и генерирането на отпадъци да намалее.
• Водните и енергийни услуги да са достъпни до всички.

Каква трябва да е правилната визия, принципи и модели за нейното постигане?

В сравнение с други модели на градове, **"Европейският град"** притежава предимството да бъде базиран на компактност, функционално структуриране, обществено съзнание и сравнително добри предпоставки за устойчиво развитие. Този утвърден модел за общи ценности стойности представлява добра основа за надграждане.

Устойчивите градове изискват инвестиции: инвестиране на финансови средства, политическа и гражданска ангажираност, а също така и познания за справяне с проблемите и рисковете, пред които са изправени. Следователно научните изследвания за устойчивото развитие на градовете се безспорния ключов инструмент. Той осигурява фундаментални и приложни знания за доразвиване решения по проблемите на развитието на градовете.

В днешно време, е безспорна констатацията, че по-голямата част от нарастващите проблеми на градовете не се ограничени само до националните им граници. За съжаление, до настоящия момент, европейското интегрирано изследване за устойчивото развитие на градовете е фрагментирано и ниско приоритетно. URBAN-NET предлага поставяне на по-силен пан-европейски фокус върху тази политика и върху научното изследване, и по-специално върху транс-националното сътрудничество в изследователската дейност.

Стратегическата рамка за научни изследвания представлява кулминацията от усилията на URBAN-NET да анализира националните и регионални изследователски програми за развитие на градовете в отделните държави-членки и присъединилите се страни с техните партньори и заинтересованите участници за постигането на крайния резултат, което се надяваме да се е получило - съвместим дневен ред за насърчаване общи усилия в сътрудничеството в научните изследвания в Европа и на международно ниво.

Рамка на европейските научни изследвания

За пан-европейския напредък е необходимо стратегическо и фокусирано изследване, което да разглежда настоящите, произтичащите и бъдещите предизвикателства. Тази рамка подкрепя визията за устойчив град чрез фокусирането на потенциални потребности от научни изследвания и дейности, които ще стимулират планирането, финансирането, изпълнението, разпространението и оползотворяването на научните изследвания сред всички заинтересовани страни на всички нива, включително местно, национално, транснационално и европейско.

Посредством реализирането процеса на интензивно участие на заинтересованите страни се очертаха четири приоритетни области от 15-те първоначални приоритета и научноизследователски области.

Области на действие за научни изследвания за устойчиво развитие на градовете

• Интегрирано градско управление и градове лидери
• Устойчиво използване на земите в градските региони
• Промяна на климата в контекста на градовете
• Здраве, качество на живот и обществени пространства
• Близост, достъп, транспорт и мобилност
• Социална стабилност и квартали с влошени условия за живот
• Енергийна ефективност и управление на инфраструктурата
• Конкурентни характеристики на градовете и адаптация към глобализацията
• Управление на околната среда и социалното поведение
• Демографска промяна – възможности и последствия за градовете
• Миграция и различия като предизвикателства и възможности
• Наследство, идентичност, туризъм и търговска марка
• Свиващи се градове
• Търговски средища и централизирани места за логистика
• Проектиране на жилищни и централни зони във силно диференцирани градове

Рамката обхваща три основни теми:

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ
Тези области са определени в стр. 4 - 11 и включват бъдещи изследователски теми и въпроси.

ПРИЛАГАНЕ НА РАБОТНАТА РАМКА

Членовете на URBAN-NET считат, че ясна добавена стойност може да бъде постигната чрез приемането **на Рамката като основна референция** в координацията на националната и транс-националната научноизследователска дейност за устойчиво градско развитие. Партньорите изпълняват набор от дейности популяризиране на Работната Рамка (стр. 13).

Кодекс на научноизследователската дейност в/у градовете
В допълнение към тематичните приоритети се представя и **"Кодекс на изследователската дейност за градовете", който предоставя рамката за бъдещи дейности на европейско ниво** (стр.12). Той е разработен съгласно сравнителен анализ, който URBAN-NET изготви за всички национални и регионални програми за всяка държава в ЕС и Турция.

Кодекс на принципите на научноизследователската дейност за градовете

Ефективната изследователска рамка трябва да приема и поощрява набор от методи и подходи. Осезаема е необходимостта, също така и от по-задълбочено разбиране на предизвикателствата и динамичната сложност на управлението на градовете. В допълнение се счита за целесъобразно и развиването на нови подходи и разбирания, иновативни решения, методи, средства и инструменти. Още повече, че е от съществена важност да се разпространят, обсъдят и дискутират резултатите, условията на финансиране и заключенията с оглед да се увеличи разбирането като се стимулират дейности за необходимата промяна.

За постигането на най-голяма добавена стойност и най-добро съотношение разходи-ползи URBAN-NET препоръчва да се приеме **"кодекс на научно-изследователската дейност за градовете" за извършването на бъдеща такава дейност на транс-национално ниво и на ниво ЕС.** Кодексът препоръчва следните принципи за изследване на устойчивото градско развитие:

• Отговаряне на нуждите за намаляване на най-ограничаващите пропуски в познанията, предстоящите комплексни проблеми и на бъдещите предизвикателства, които са със значително проявление на европейско ниво

• Гарантиране на значително влияние и ясна добавена стойност на вариантите за средни и дългосрочни решения относно областите за национални научни изследвания, лицата, ангажирани с политически решения на местно ниво и практикуващите лица.

• Промоциране на силна хоризонтална и вертикална интеграция, която ще спомогне определянето, изпитването и съчетаването на взаимозависимостите и връзките между различните сектори, услуги и нива на управление

• Развиване проблемно ориентирани, интер и транс-диспиплинарни подходи, обединяващи учени и практикуващи за откриване на нови знания и разбирания, което на свой ред ще допълва и въздейства върху разработването на политиките и практиките.

• Насърчаване за по-голям тестови обхват, включително по-голям брой пилотни и демонстрационни проекти, иновативни методи за разпространение както и условия за обучение

• Разработване на концепции за изследвания и методологии, които да включват въпроси за разпространение, демонстрация и трансфер на резултатите от научните изследвания

• Поощряване изследователските подходи, които съдържат:

• Национални сравнителни анализи на специ-

фични теми

• Изследвания за оценка на силните и слабите страни на алтернативните подходи

• Подобряване на сравнителните бази данни за организационните форми на управление. Изследователски проекти, чийто демонстрационни форми да развиват нови разбирания и концепции

• Изследвания с фокус върху разработването на най-добри практики

• "Универсални показатели" за мониторинг на сравнителната устойчивост на градовете.

Област на изследване 1: Интегрирано управление на градовете и лидерство на градовете

Димамично променящата се ситуация в модерните общества изисква нови и по-интегрирани подходи за това как правителствата да планират и управляват градовете и регионите си. Такива нови подходи и модели на действия, обаче ще изискват също така и по-активен диалог между различните участници, включени в преобразуването и и възстановяването на градовете. Още повече, че тези адаптации ще се реализират в контекста на постоянно включващи се средства за комуникация и технологии.

Увеличаване участието на граждани в управлението на градовете

Въздействието от глобализацията отслаби способността на много местни общности да осъзнаят нуждите си и да осигурят развитие, което да отговаря на месните им приоритети и потребности. Бързата миграция към и от градските ареали в Европа формира по-големи ограничения върху политическите процеси.

Градовете ще поемат и развиват тенденцията за устойчиво развитие единствено и само, ако гражданите им приемат устойчив начин на живот, ценности, поведение и съответното отношение. Това налага проектиране, развиване, приемане и адаптацията на кохезионни и активни форми на управление във всички сектори и йерархии – отделни индивиди, общности, власти и представители

Ключови теми на изследването

• Алтернативни подходи за включване на общността

• Нуждите на ангажираните общности за отделните етнически групи

• Управление на общността и предоставяне на пълномощия, например процес на взимане на взаимни решения при обсъждане на бюджета

• Използване на нови интерактивни модели за управлението на градовете с оглед постигането на по-широко сътрудничество в процеса на вземане на решения

• Ролята на избраните политици за улесняване на публичното участие

• Включване на “третия сектор” и НПО в процеса на вземане на решения

Организационни иновации за постигане на устойчиво управление на градовете.

Управленските институции трябва да се модернизират, ако се цели постигане на пълно посрещане на променящите се нужди на обществото. Необходимо е

да се извърши изследване за установяване ефективността на различните стратегии за институционалната реформа. В случая се открояват три припокриващи се в различна степен механизми за промяна:

Глобално икономическо преструктуриране означава, че градовете и регионите на настоящия етап се състезават и сътрудничат по пазарен механизъм напълно различен от този в миналото. Това стимулира движение за създаване на обширно управление или

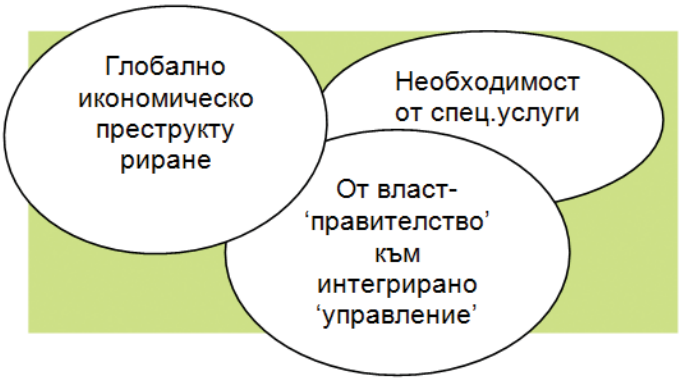

споразумение за сътрудничество между много части на Европа. Стъпката от **"силово управление на изпълнителната власт"** към **"управление"** изисква местните форми ангажирани с този процес да бъдат ефективни в работата си с другите заинтересовани страни. Нуждата на гражданите от по-адекватни отговарящи на нуждите им услуги поставя много предизвикателства пред традиционните подходи в процеса на вземане на решения.

Ключови теми на изследването

• Сравняване на силните и слаби страни на алтернативи за институционално организиране и модели на управление на градове
• Алтернативни модели на управление и стратегии за свързване на политиките в център-град или в градовете на регионално ниво
• Начини за извършване на мониторинг за дългосрочното въздействие на организационните реформи за балансиране на краткосрочни политически решения и дългосрочни цели
• Сравняване на различните условия за изпълнение между различните сектори на управлението и администрацията за да се обхване намаляването на бариерите чрез развиване на по- холистичен и интегриран модел на управление на градовете.

Политики и практики за осигуряване на устойчиво развитие

Необходимо е извършване на научни изследвания върху политиките, инструментите и подходите, които се считат за по-ефективни в насърчаването на градското развитие. Изследването може да спомогне за изясняване на политики, процедури и практики в различните контексти, да определи и да разработи иновативни подходи и процеси за обучение.

Ключови теми за изследване

• Оценка на политиките за устойчиво развитие и инструментите на местно, национално и европейско ниво
• Практики за устойчиво развитие на ниво градове, както на международно така и на национално ниво
• Работни рамки "универсални" показатели за сравнителен мониторинг за изпълнението функциите на градовете на ниво държава и Европа
• Използваните от агенциите и градовете процеси на обучение за увеличаване на способността им да подпомагат устойчивото развитие на градовете
• Мрежи за обучение на нови градове в областта на устойчивото развитие в посока затвърждаване международната обмяна в процеса на разработване на политиките за градовете.

Промяна на динамиката на местната демокрация

Глобализацията отслабва базираното на място управление и респективно намалява демократичната легитимност на месните, градските или регионалните власти. Необходимо е изследване за променящата се динамика на местната демокрация за да се определи по какъв начин да се увеличи демократичната легитимност на местните системи за управление.

Ключови теми за изследване

• Относителните финансови правомощия на месни-

те власти съвместно с местния капацитет да бъдат адресирани към колективните предизвикателства
• Моделите на управление използвани от градовете и градските региони в различните страни за определяне силните и слаби страни на алтернативните модели
• Ролята на професиите в месното управление и начин за постигане на правилния баланс между различните специални и общи умения за управление
• Алтернативни връзки между различните нива на управление, в това число, съгласуване, договори, режими на изпълнение и конституционна защита
Алтернативни подходи за иновации в публичните услуги в различните страни и контексти.

Област на изследването 2: Устойчиво използване на земята в градските райони

Практиките за използването и управлението на земята оказват голямо въздействие върху природните източници в това число вода, почви, храни, въздух, растения, ландшафт и животни. Те също така влияят и върху социалното, и икономическо развитие, в това число достъпното обитаване допринася за социалната интеграция като се има в предвид, че социалната изолация в повечето случай е резултат от пространствени моно структури. Дългосрочните политики за използването на земята са от изключителна важност за устойчивото градско развитие на местни и национални нива.

"Полицентричния модел на града" е предложен, като основен модел за ориентация и визия за градска устойчивост, в която визия автономните градове създават цялостност от плътно заселени и със смесени функции ареали и райони, интегриращи енергия, производство на храни, отворени пространства и пространствена концентрация на града.
Изследването е необходимо за да се определят движещите фактори, взаимовръзките и взаимозависимостите, и да се намерят иновативни решения като част от взаимния процес на вземане на решения от гражданите, местните правителства и другите участници.

Основи фактории при използване на земята и устройство на територията

Докато съществува голямата комплексност при използването на земята няма да е възможно постигането на ясен консенсус за предпочитаните структури на устройство на територията и това по какъв начин устойчивото използване на земята трябва да бъде измервано.Количествените сравнителни изследвания за развитието на нерегламентираното разрастване на градските зони и анализите на съществуващите познания са необходими за използването им в регионалните и местни процеси на придобиване на познания.

Ключови теми за изследване

• Юридическа рамка, добри и лоши практики при използването на земята и политики
• Градски структури в контекста на Европа
• "Универсални" показатели, мониторинг и средства за сравнения при сравнителния мониторинг за изпълнение развитието на градовете
• Средства за интегриран процес на вземане на решения за измерване приемането на използването на земята и стойността на открития ландшафт.

Движещ механизъм на използването на земята

Въпреки, че движещият механизъм за нерегламентирано разрастване на градските зони е добре познат и анализиран процес, пропуските в познанията и прилагането им все още съществуват по отношение на бъдещи сценарии и ръководни насоки за дейс-

твия. На този етап не е достатъчно ясно какво точно се съдържа под концепцията за устойчиво използване на земята и как различните структури на територията могат да бъдат интегрирани и адаптирани към бъдещите тенденции.

Ключови теми на изследването

• Социална и демографска промяна и възможности за използване на земята
• Промяна на климата - последствия за земеползването
• Последствия от увеличението на цената на енергията и разходите за осигуряване на мобилност
• Нарастващи нужди от увеличаване на селскостопанска производителност и ефекта от това върху екологичните функции на почвата
• Променящите се нужди на суб-градските структури и градове
• Чувствителност и гъвкавост на еднофонкционалните и многофункционалните територии
• Непредвидени събития като финансова криза и нейното въздействие върху структурите на територията.

Пространствени аспекти на територията и градовете

Една от най-съществените задачи на политиката за устойчиво използване на земята е да се минимизира въздействието върху околната среда и по-конкретно, потреблението на природни ресурси. Все още не е ясно по какъв начин тази цел ще бъде реазлизирана и какви ще се най-целесъобразните мерки.
Моделът на полицентричните градове най-вероятно комбинира предимствата на модела за "**Компактен град"** като гъстота, сбор от функции, публичен транспорт, с индивидуалните качества на извънградските зони като зелени площи, подходяща за деца среда и собственост на жилищните площи.

Ключови теми на излседването

• Цена на различните модели на територията, включително инфраструктура и публични услуги
• Съдържание на полицентричния градски модел и възможности за неговото въвеждане
• Урбанизация на парковото строителство: начини за преминаването му в част от градовете и районите
• Разбиране и справяне с комплексния характер, различните участници, интереси и ограничения
• 3D-планиране за новите възможности за използване на земята
• Начини за отговаряне на предизвикателствата на използването на земята
• Средства за разрешаване на конфликти и увеличаващата се необходимост от различни видове земеползване.

Социално икономическо въздействие и последствия от използването на земята

От социална гледна точка, нерегламентираното разрастване на градските зони допринася за социалната изолация като в най-честия случай разграничава домакинствата със средни доходи от тези с ниски доходи и етническите малцинствени групи. Пространствената концентрация може да превърне определени зони в места с влошени условия за живот, където социалните различия да придобиват още по-ясни измерения.
От икономическа гледна точка цената на неинтегрирания модел на територията е, също така, относително висока. Характерните разходи включват престоя в задръствания, времето за достигане до жилищата, закъсненията на транспорта, както и допълнителните разходи за градска инфраструктура. Поради структурните промени в икономиката вътрешните градски ареали често понасят негативните последствия от процесите на изоставяне на индустриалните зони.

Ключови теми за изследване

• Връзки между начините на живот, въздействието на околната среда и използването на земята
• Процеси на поляризация: допълващи фактори и условия
• Кохезията като обща цел: възможности, произтичащи от политиката на Европа
• Устойчива регенерация на изоставени или с влошени условия на живот места
• Нови подходи за публичен транспорт и подпомагане на немоторизиран транспорт.

Прилагане на политиката за устойчиво ползване на земята

Постигането на устойчиви структури на земеползване и на териториални структури се очертава да се превърне в основен елемент от процеса на вземане на решения и неговото приложение. Именно поради този факт, научните изследвания трябва да допринасят това прилагане чрез научни анализи, коментари, препоръки и оценки. Изследванията за и върху прилагането имат роля различна от процеса на самото прилагане. Тук се включват наблюдение или подготовка и анализиране на решенията и тяхното прилагане.

Ключови теми на изследването

• Интегрираното управление включително действия по измерване и сравняване
• Регионални модели за ориентация и планове за развитие както и връзката им с процесите на вземане на решения
• Управление и участие по отношение на капацитета за самоорганизиране,включително и на регионално ниво
• Разработване на регионална визия извън обхвата на местната перспектива
• Нови инструменти на политиката, в това число и задължителни граници на нерегламентирано разрастване на градските зони, нови забрани за развитие, такси и др.
Нови модели на градове, принципи и начини за тяхното въвеждане

Област на изследването 3: Промяна на климата в контекста на развитието на градовете

Антропогенните промени на климата и последствията са основните предизвикателства за европейските градове. Традиционно, европейските градове заемат на места със стратегическо значение като такива пресичащи големи реки или близо до море, и е логично да се отбележи,че значителен брой от тях най-вероятно ще попаднат под директното въздействие от промяна на климата като наводнения или температури.

URBAN-Net счита, че европейските градове ще трябва да представляват

• Комплексна адаптивна система, която адресира и управлява рисковете и променчивостта на градско ниво

• Стабилна система, с нулеви емисии, без въглероден двуокис, ниско ниво на генериране на отпадъци, добър воден баланс, независим град с добри регионални връзки

• Добросъвестно общество, на което жителите, гражданите и консуматорите са добре информирани и с политически лидери и лица, ангажирани в процесса на разработване на политики.

Ограничаване на промяната на климата – адаптация и смекчаване на нейното въздействие

Съществува силна необходимост от създаването на **"Еластични градове"**, градски ареали, които да абсорбират промените, разпознават и интегрират социално-културното и екологичното развитие. Стратегиите трябва да подобрят общата отговорност и готовността на отделните лица, институциите и услугите към неизбежните последствия от промяната на климата.

Смекчаването цели намаляване емисиите от парниковите газове и ограничаване на по-нататъшна антропогенна климатична промяна чрез: намаляване консумацията на енергия, подобряване на енергийната ефективност, използване заместител на горивата и промяна на практиките на използването на земята.

Процесите по адаптирането и смекчаване на въздействието трябва да функционират заедно.Синергията и противоречията между двата подхода трябва да бъдат изцяло разгледани и внимателно оценени на всички нива, и между отделните сектори.

Ключови теми на изследването

• Принципите, моделите и средствата за създаване на 'Еластични градове'

• Адаптация към промяната на климата на чувствителните ареали и стратегии и разработване на общи практики за съвместни действия
• ‘Проверка състоянието на климатичните променливи’ чрез национално и регионално планиране и промяна на законовата база в строителството
• Съотношение цена/полза на различните варианти, включително и вариант **“отсъствие на действия”**
• Нерегулативни подходи към ефектите от промяната на климата
• “Универсални” показатели, мониторинг и сравняване на достиженията за сравнителен мониторинг на изпълнението на градовете
• Полза за общността от облекчаване въздействието от промяната на климата (вятърни, слънчеви и топлинни генератори)
• Комуникация и прилагане на придобитите познания
• Препятствия пред прилагането на моделите за смекчаване на въздействието върху климата
• Полезно взаимодействие/компромисни решения между адаптацията и стратегиите за смекчаване на въздействието върху климата.

Приспособяване на живота към промяната на климата –качество на живот

Стресът от високите температури, кардио-респираторни усложнения, инфекциозни и паразитни болести, наводнения, суша и др. са неизбежна част от непрекъснато увеличаващите се заплахи към бедните и непривилегировани общности и по-специално към високо рисковите ареали. Образованието, здравеопазването, публично здравните инициативни, инфраструктурата и икономическото развитие ще продължават да играят ключова роля в поддържането на приемливи нива на качеството на живот.

Ключови теми на изследването

• Пан-европейска дефиниция на качество на живот, включително минимални общи стандарти
• Социални, и по-конкретно психо-социални въздействия от промяната на климата
• Социално-икономически данни и тенденции и тяхното въздействие върху социалната чувствителност към промяната на климата
• Увеличаване на обществеността съзнание и поощряване на положителните промени в поведението
• Предоставяне на гражданите възможността да реагират положително на последствията от промяната на климата.

Разглеждане на неопределеностите: оценка на риска & управление

Оценката на риска и управлението е ключов елемент в подготовката на градовете за промяната на климата. Информацията за пространственото и времево въздействие на климатичните противоположности и увеличаваши се тенденции ще спомогне да се информират органите по управление на риска във всички сфери на градското планиране и управление. Методологиите за управление на неопределеностите трябва да станат преобладаващи и присъщи на процесите на вземане на решение.

Ключови теми на изследване

• Модели с висока резолюция за градска околна среда и райони
• Социално-икономически сценарии за ситуация на потенциален риск за участниците в процеса на вземане на решения на местни и регионални нива
• Интегрирани средства за подкрепа на решения за оценка на риска и управление на неопределеностите
• Общ европейски сценарий за минимална информация за оценки на риска на местно ниво

Политики за промяна на климата – интегриран подход

Месните власти трябва да са в състояние за навременна адекватна ответна реакция към отправените предизвикателства. Такъв отклик може да представлява и предприемането на непопулярни мерки или вземането на решения по неопределени рискове. От тук следва, че от първостепенна важност всички страни на местните правителства да бъдат изцяло ангажирани с фактора “промяна на климата” по отношение на политики и процеси на вземане на решения. Следователно, тези бъдещи решения и политики трябва да бъдат обвързвани с решения и политики в регионален, национален, европейски и международен мащаб.

Ключови теми на изследването

• Възможности за подобряване на месните и регионални административни компетенции
• Ангажиране на гражданите в стратегиите за промяна на климата
• Създаване на капацитет за научни изследвания на национални и ме стни нива за да се изгради отсъстващата връзка между изследванията и практиката.

Област на научни изследвания 4: Здраве, качество на живот и обществени места

Публичните пространства са важен фактор за осигуряване и поддържане на качество на живот и насърчаване към активен и здравословен начин на живот. Те, също така, осигуряват основата за широк набор от социални взаимодействия, които да подпомагат личното и общественото благополучие. Още повече, че те могат да допринесят за биоразнообразието, контрола на въздуха, ограничаване замърсяването на водата, а също и да спомогнат в борбата с промяната на климата. Правителствени и неправителствени агенции съдействат за различните политики, стратегии и инициативи за насърчаване планирането на градските зони в осигуряване на "зелена" и "синя" инфраструктура. Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове акцентира особено върху **"създаване и осигуряване на публични пространства с добри характеристики"** и подчертава, че **"трябва да се обърне внимание на културните и здравни аспекти"**.

Планиране, проектиране и управление

Активността на участието на гражданите в процеса на градското планиране варира в различните страни на Европейския континент. Това се отразява на степента на посрещане на месните нужди за осигуряване на подходящи публични пространства. При различните модели на реализиране на държавни поръчки за осъществяване на развитието, също се редува преобладаването на местно ниво с това на държавно ниво за придобиване на публична собственост. Тези различни модели резултират в много различни варианти и качествени показатели за развитие. Гъвкавост и бъдеща проверка са необходими за отчитане промяната на климата и на демографските и социални нужди. На ниво разработване на концепция и проектиране трябва да се отчетат и нуждите от обновяване.

Ключови теми на изследването

• Влиянието на различните модели на придобиване и инструменти за планиране, насърчаване и изграждане на добри публични пространства

• Модели за управление на градовете, които улесняват участието на гражданите в планирането на обществените места

• Оценяване на ефективността на рамките за стратегическо планиране за осигуряване на условието - обществените места да отговарят на 'нуждите' на гражданите

• Средства за регулаторна оценка като одити на откритите пространства, оценка на въздействие върху

здравето и техния принос към осигуряване на качествени обществени места
• Средства за оценка и спомагане изграждане критерии за устойчиво проектиране
• Усложнения при проектирането на градовете
• Свързване на общественото пространство с населението, за постигане на активен и здравословен начин на живот.

Социално благополучие – взаимодействие и обхват

Лошо проектирани и управлявани, обществените пространства често се оказват разположени в зоните с най- лошите условия за живот и допълват усещането за влошени физически и социални условия. Публичните пространства с качествена инфраструктура са от определяща важност за развитието на детската среда. Те предлагат възможности за развитие на социални, познавателни и физически умения. Това може да осигури емоциално успокоение и за възрастните. Добре проектираните обществени места благоприятстват за социалното обединение и оформят културната идентичност на района чрез изграждането на чувството на принадлежност към мястото.

Ключови теми на изследването

• Модели за пространства, които подпомагат и подкрепят сближаване на общностите и културите им
• Анализи на начини на живот, на общности със слаб достъп до отворени пространства с добро качество, и как този модел се реализира в останалите европейски страни
• Преглед на ситуацията дали местата с добри условия спомагат за увеличаване образователните достижения
• Усилията за **"изграждане на място"** и "**създаване на местна търговска марка"** и ползите за изграждане на социалния капитал за местните жители
• Обществени места за подпомагане развиването на общността, сближаване и преминаване от **"гето"** в **"барио"** култура.
• Видове обществени места, които се използват от групи с определени културни интереси и ползи, които могат да бъдат постигнати посредством тези пространства с добри характеристики
• Промяна на нуждите на потребителите във времето
• Ефектите от създаването на изолирани пространства за различните ползватели и на интегрирани пространства, които удовлетворяват нуждите на различните групи от ползватели.

Услуги на екосистемата, отдих и почивка

Съгласно принципите на устойчивото развитие, решенията за политиките могат да извлекат ползи от подобреното разбиране на ползите от услугите на екосистемите за икономическото и социално благоденствие в контекста на развитие на градовете. Изследването може да спомогне за определяне начина на включване на ползите от услугите на екосистемата в политиките за определените от пазарна икономика и начинът, по който политиките могат да включат мерки за поддържане, възстановяване и подобряване на услугите на екосистемата.

Ключови теми на изследване

• Връзка между здравето на екосистемата и здравето на човека
• Нормативно съотношение между градската зелена и синя инфраструктура за спомагане на ограничаване замърсяването на въздуха, шумозамърсяването и ефекта на топлинните острови
• Основните принципи за превантивни мерки за здравето и оценяване на значимостта и ефективността на зелените градски и сини зони
• Физиологически и психологически ползи от извършване на дейности на закрити пространства в сравнение с такива извършвани на открити места, какви са мотивиращите фактори за използването на обществените пространства?

Достъпност и безопасност

Различните методи за планиране, проектиране и управление на обществените места могат да спомогнат за отслабване на опасенията, и същевременно да възпират уязвимите групи да попадат под тяхното въздействие. Основната цел при проектиране на обществени пространства и управление е да се намери баланс между конфликтните модели на транспорт и да подобри елемента на безопасност. При проектирането на улиците и обществените места трябва да се акцентира върху постигането на по-безопасна градска среда с приспособени за пешеходци и велосипедисти зони. Зонирането може да демонстрира ползите от осигуряване на общо използване на зоните от пешеходци и велосипедисти а не само предоставяне на достъп за моторизитаните превозни средства.

Ключови теми за изследване

• Опасения за сигурността от гражданите като бариера за използването на обществените места срещу реалното проявление на нивата на престъпност
• Управление на пространството с оглед избягване на анти-социално поведение, особено по отношение на преместването на хората и несъвместими форми на използване
• Способност за подобряване на обществените места да функционират като катализатор за промяна в общността и възможности за активиране на капитала на общността чрез създаване на капитал за околната среда
• Важността на развитието на връзките между обществените и зелени/сини пространства както и използването на моделите за мобилност
• Ползи от зелени и сини пространства за смекчаване риска при здравето и безопасността, произтичащ от промените на климата.

Прилагане на рамката

Прилагането на стратегическата рамка за изследване на URBAN-NET ще включва дейности като:

• Влияние върху национални и ЕС изследователски програми и проекти
• Координиране съдържащите се в работната рамка приоритети с дневния ред на национално ниво, на местата, където това се явява възможно
• Определяне на възможностите за финансиране и спомагане създаването на съвместно разработване на съвместни действия за сътрудничество.

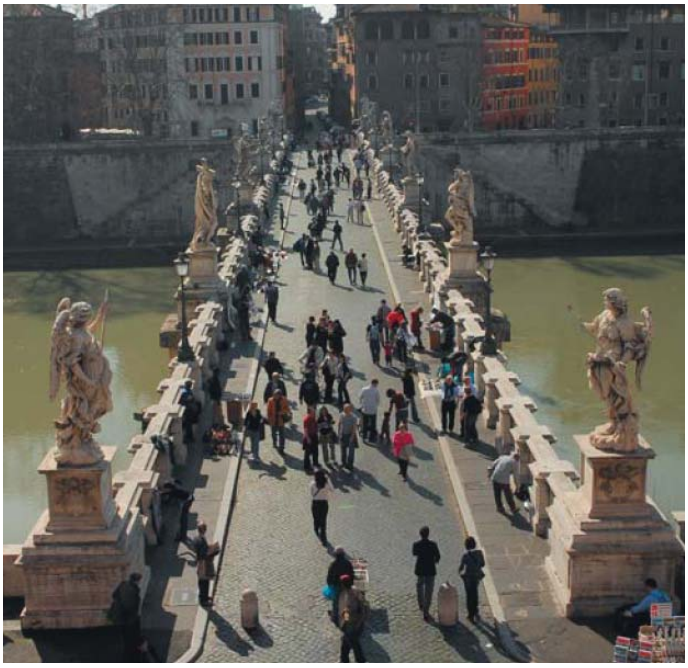

URBAN-NET ще използва в пълна степен капацитета на инструментите за обществено изследване и възможностите за транс-национално сътрудничество, в това число и за съвместни действия като:

• Съвместна покана за проектно предложение : Пилотен етап през 2008 г., Пълен етап в края на 2009
• Координация и групиране по общ признак на текущи изследователски проекти с национално финансиране
• Съвместно програмиране
• Установяване на екип за извършване на мониторинг за покана за проектни предложения за изследователски проекти на ЕС
• Разпространение на резултатите от научните изследвания и по-специално на добрите практики, например чрез общи събития
• Обмяна на добри практики в програмирането
• Обмяна на програмни мениджъри или обучение
• Обмяна на изследователи или практикуващи специалисти
• Обмяна на оценители (база от техни данни).

Устойчивото градско развитие е междусекторен въпрос и URBAN-NET има **национални контактни лица** за осъществяване на връзка с националните общности, включително с ръководни екипи на други сходни програми и лица, ангажирани в процеса на разработване на политики. Това определено ще спомогне за реализиране на условието сходни аспекти на национални програми на непартньорски организации да попаднат във фокуса на URBAN-NET's например чрез регистрирането на програми в базата данни на URBAN-NET и отправяне на покана на организации да участват в специфични транс-национални дейности.

URBAN-NET също така ще създаде и разработи работни отношения с други европейски и национални форуми посветени на градското устойчиво развитие, включително и URBACT (обмяна на опит), EUKN (трансфер на научноизследователски резултати), EURA (мрежи от научноизследователски организации), Eurocities (мрежи от градове), ICLEI (мрежи от местни правителства) и Social Polis (социална платформа от градове и социално сближаване).

URBAN-NET разглежда работната рамка като ключово средство, което ще подпомогне обединението в развиване на дългосрочно сътрудничество и платформа за координация за финансиране на програми в областта на изследването на устойчивото развитие на градовете.

Представената стратегическа рамка е отворен документ, който подлежи на дискусия, допълване и надграждане. От страна на българските участници е поставен като един от важните приоритети, необходимостта от постоянно земно наблюдение (земно покритие и земеползване) на урбанизираните територии, при използване на обективни и независими методи за събиране на данни (спътникови или самолетни изображения), с цел предоставяне на точна и актуална информация за реалните процеси, които протичат в градската среда и състоянието на основни нейни елементи, като сграден фонд, зелена система, инфраструктура и т.н.. Друг важен приоритет, който следва да намери място в стратегическата рамка е необходимостта от интегриран подход при управление на риска и сигурността, в контекста на Европейската програма - Глобален мониторинг на околна среда и сигурност и редица Европейски директиви (Директива 2007/02/ЕО, Директива 2007/60/ЕО и т.н.)

Вашите коментари и очаквания може да изпращате на asde@online.bg или да дискутирате във форума на URBAN-NET www.urban-net.org

РЕДАКЦИЯ
TÜV Rheinland Consulting GmbH
Research Management

ХУДОЖЕСТВЕНО ОФОРМЛЕНИЕ
STUDIO PROKOPY FOTOGRAFIE & GRAFIK

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

URBAN-NET Координатор
c/o SNIFFER
Greenside House
25 Greenside Place
EDINBURGH EH1 3AA, Шотландия
+44 (0)131 557 2140
info@urban-net.org

Кьолн, Германия 2009

URBAN-NET – НАЦИОНАЛНИ КОНТАКТНИ ЛИЦА

AUSTRIA
UBA A
Ms. Daniela Past
daniela.past@umweltbundesamt.at

BULGARIA
ASDE
Mr. Kristian Milenov
asde@online.bg

CYPRUS
RPF
Ms. Katerina Kari
kkari@research.org.cy

FRANCE
MEEDDAT
Ms. Anne Querien
anne.querrien@developpement-durable.gouv.fr

GERMANY
TÜV Rheinland Consulting GmbH
Mr. Thilo Petri
thilo.petri@de.tuv.com

THE NETHERLANDS
Nicis Institute
Ms. Marije, Breukelman
marije.breukelman@nicis.nl

PORTUGAL
FCT
Ms. Cristina Costa
cristina.costa@fct.mctes.pt

ROMANIA
IPA
Mr. Sorin Baban
sbaban@ipa.ro

SCOTLAND
Scottish Government
Mr. Ian Bainbridge
Ian.Bainbridge@scotland.gsi.gov.uk

SPAIN
MVIV
Mr. Eduardo de Santiago
edesantiago@vivienda.es

SWEDEN
FORMAS
Ms. Kristina Björnberg
kristina.bjornberg@formas.se

TURKEY
TUBITAK
Mr. Sukru Kaya
sukru.kaya@tubitak.gov.tr

UNITED KINGDOM
Sniffer
Ms. June Graham
june@sniffer.org.uk

GLOBAL
Un habitat
Mr. Naison Mutizwa-Mangiza
naison.mutizwa-mangiza@unhabitat.org

Агенция за устойчиво развитие и евроинтеграция - ЕКОРЕГИОНИ
ул."Кокиче" 9
1164 София България
E-Mail: ASDE@online.bg
www.asde-bg.org

SIXTH FRAMEWORK PROGRAMME

For further information and detailed contact data, please visit

www.urban-net.org